

LỜI MỞ ĐẦU

Tháng 9 này, 6 năm về trước « cô con gái xinh đẹp của tôi » đã chào đời !

Những dòng ghi chép này của mẹ bé MC tiến triển theo từng nấc phát triển của con, và hoàn thiện dần theo sự hiểu biết về Tự kỷ của mẹ cháu. Nếu bây giờ làm lại từ đầu, chắc chắn mẹ cháu sẽ hiệu chỉnh nhiều thứ. Mong là con thông cảm cho mẹ, mẹ và con cùng cố gắng nhé. Mẹ thấy con mẹ cố gắng nhiều lắm đấy, con cho mẹ niềm tin và hy vọng, con luôn cho mẹ sự tiến lên. Mẹ cũng vô cùng cảm ơn các cô giáo của con.

Mẹ cháu muốn gửi gắm những dòng nhật ký này tới các mẹ, để các mẹ nhìn chặng đường chi tiết của bé MC và hiệu chỉnh để tìm ra một chặng đường tốt hơn, đúng hơn cho con mình. Và chắc chắn chặng đường đi trong 1,5 năm của một bé từ 2,5 tuổi sẽ khác rất nhiều so với bé bắt đầu đi từ 4,5 tuổi như bé MC. Muộn màng đấy, thiệt thời đấy nhưng bé luôn làm bố mẹ và cô giáo vui lắm.

Chúc các Mẹ và các Bé thành công !

.....

Xuất phát điểm khi can thiệp:

- **Được chẩn đoán Tự Kỷ:** khi gần 4,5 tuổi. Bắt đầu can thiệp khi 4,5 tuổi.
- **Ngôn ngữ:** hiểu ngôn ngữ đơn giản, biết phát âm câu 2 từ, biết hát các bài hát nhưng chưa rõ lời, không có ngôn ngữ chủ động.
- **Nhận thức:** nhận thức được chức năng một số ít đồ vật, vật dụng và đồ ăn uống quen thuộc, nhưng không diễn đạt được bằng ngôn ngữ. Hoàn toàn không hiểu các câu hỏi *Cái gì đây? Con gì đây? Màu gì đây? Không biết dùng ngón tay để chỉ đồ vật,* Biết ăn cơm khi 1 tuổi, tự xúc ăn được nhưng đi vệ sinh vẫn tự do, đã tập đi vệ sinh ở bồn cầu trong nhiều năm nhưng không thành công. Khóc, gào thét khi chưa diễn đạt được điều mình muốn.

Từ khi can thiệp bằng cách dạy cho trẻ TK, con đã dần dần thay đổi, cho dù lúc nhanh lúc chậm, nhưng chưa bao giờ con thụt lùi và vì vậy mẹ chưa bao giờ lùi bước. Mới chỉ 1,5 năm thôi mà! Còn dài lắm để nói đến sự kiên trì.

Sau 1,5 năm can thiệp cho con, mẹ đã tự nhận ra rằng **để đạt được ngưỡng của một trẻ đến được trường tiểu học thì bản thân MC phải vượt qua được 3 bậc thang (theo định nghĩa thô sơ của mẹ):**

Bậc 1: MC đã vượt qua bậc này một cách ngoạn mục trong vòng 7 tháng. Đó là **biến KHÔNG thành CÓ**, đúng là từ chỗ như một tờ giấy trắng, chỉ biết đi vệ sinh trong bím, chỉ khóc và gào thét khi không vừa ý, sau vài tháng con đã biết nhận thức sự vật của thế giới xung quanh (trả lời các câu hỏi: Ai, Cái gì, Con gì, Màu gì, Hình gì, Chữ gì, Số mấy, Chữ cái,...). Con bắt đầu có ngôn ngữ chủ động sơ khai, biết tự đi vệ sinh, biết nói nhu cầu thiết yếu (con muốn ăn, uống, cưỡi ngựa, đu quay, ... với câu 2-3 từ), và giảm bớt hét đi rất nhiều khi con đã có ngôn ngữ chủ động và hiểu ngôn ngữ hơn.

Bậc 2: Biết nói những câu nói dài hơn (có liên từ), nói nhiều hơn, biết manh nha kể chuyện và hỏi đáp (đi đâu, gặp ai, chơi gì, ăn gì). Biết bày tỏ nhu cầu mãnh liệt hơn (muốn làm gì, thích gì, tự mặc cả đi đâu làm gì – mẹ ơi con muốn đi bơi). Biết đặt câu hỏi đơn giản (Cái gì đây? Con gì đây? Mẹ ơi có phải con thỏ không? – câu này khó nhưng con đang manh nha làm rồi). Có giao tiếp/tương tác bằng ngôn ngữ chủ động với vòng 1 là người thân (ví dụ biết áp dụng ngôn ngữ khi tranh đồ chơi với em thay vì chỉ khóc – đã biết nói: trả chị đây – khi em lấy đồ chơi, biết tự rửa bố mẹ chơi, ...). Trả lời câu hỏi Tại sao một cách đơn giản (vì sao em khóc? Vì em đói bụng). Nhớ rõ khái niệm có/không.

– Có lẽ vài tháng nữa con sẽ vượt qua bậc này.

Bậc 3: Biết đặt câu hỏi và trả lời câu hỏi khó (tại sao, bởi vì) và biết kể chuyện tương đối, biết tương tác một cách thô sơ với vòng 2 là bạn bè, biết tự phục vụ bản thân tốt. Khi ấy con mới có thể đến được môi trường cao hơn – đó là bậc tiểu học, nơi mà con phải tự lập rất nhiều.

– Có lẽ 1-2 năm nữa điều này sẽ đến.

Nếu được quay lại thời gian. Về mảng hòa nhập mẹ cháu sẽ quyết định làm như sau:

- + 6 tháng hoặc 1 năm đầu cho con hoàn toàn ở nhà: can thiệp tích cực để con vượt qua bậc 1. Tránh cho con gặp những khó khăn ở môi trường không phù hợp, mẹ cũng khổ vì lẩn lộn tìm môi trường phù hợp cho con trong khi chẳng nơi đâu phù hợp cho đứa con còn đang như tờ giấy trắng. Câu nói này thật đúng: Không có tiền mà đi chợ thì đi làm gì?
- + 1 năm tiếp theo cho con đi học hòa nhập nửa ngày, nửa ngày ở nhà can thiệp tích cực.
- + Qua được bậc 2 sẽ cho đi hòa nhập nhiều thời gian hơn, học nhiều kiến thức về toán và văn học hơn.
- + Qua được bậc 3 sẽ đi học tiểu học.

Đến bây giờ mẹ cháu mới thấu hiểu khi can thiệp cho con TK thì phải xác định thứ tự ưu tiên để dạy như sau:

- + Trị liệu ngôn ngữ
- + Tâm vận động – Điều hòa cảm giác
- + Trị liệu hành vi
- + Tự phục vụ bản thân/ Kỹ năng sống
- + Hướng nghiệp

Có 4 cuốn tài liệu đã làm nhân sinh quan của mẹ thay đổi trong định hướng can thiệp cho con:

- Trẻ em với nguy cơ tự bế từ 0-7 tuổi (Cố tác giả: Nguyễn Văn Thành)
- Hãy cho mẹ nghe giọng nói của con - Let me hear your voice
- Điều trị y sinh hiệu quả - Biomedical treatment effective
- Điều hòa cảm giác - Sensory integration (Michael)

Một số cuốn rất hay mà các mẹ trong CLB đã dày công dịch và chia sẻ cho toàn CLB nhưng mẹ chưa áp dụng được cho con nhiều, xin lỗi con nhé. Đó là những cuốn về RDI, VB. Mẹ sẽ làm, sẽ làm tất cả vì con!!!

Kỳ I: Nhật Ký Chặng Đường Của MC

- Từ ngày 16/1/2008 đến 15/3/2008

Phương thức can thiệp:

- Can thiệp cá nhân ở nhà 1 tiếng/ngày – cô dạy; mẹ dạy 1 tiếng/ngày
- Đến trường mầm non bình thường 2 tiếng buổi sáng

I. Nhân thức:

MC đã nhận thức được 250 thẻ ảnh, có sự liên tưởng với vật thật một cách chính xác:

1. **Thẻ quả:** thuộc gần hết thẻ quả thông thường
2. **Thẻ con vật:** thuộc hết động vật nuôi trong nhà, kể cả những con hơi giống nhau cũng đã phân biệt được như vịt, ngan, ngỗng, bò, trâu, ngựa, dê, cừu.
3. **Thẻ đồ dùng gia đình – sinh hoạt:** thuộc gần hết và liên hệ vật thật tốt (khoảng 70 thứ), phân biệt chi tiết các loại quần áo, giày, dép, xăng đan.
4. **Thẻ phương tiện giao thông:** thuộc một số phương tiện giao thông đường bộ, thủy và không: **ô tô, xe máy, xe đạp, máy bay, khinh khí cầu, xích lô, xe tăng, xe lu, tàu hỏa, xuồng, thuyền buồm.** *(Tạm dừng không dạy thẻ phương tiện giao thông ngày 15/3, có thể sẽ dạy thêm sau 1 tháng nữa).*
5. **Thẻ màu sắc:** thuộc gần hết màu: Xanh lá cây, Xanh lam, Cam, Vàng, Đỏ, Tím. Đang củng cố thêm các màu: Trắng, Hồng, Đen.
6. **Thẻ hình khối:** thuộc gần hết: **hình tam giác, hình vuông, hình tròn, hình ô van, hình thoi, hình ngôi sao, hình chữ thập.**
Đang dạy thêm: hình ngũ giác, hình thang.
7. **Chỉ bộ phận cơ thể (nửa trên):** mắt, mũi, mồm, tai, đầu, tóc : Chưa thuộc
8. **Thẻ số:** thuộc số 0 đến 15
9. **Thẻ chữ cái:** thuộc chữ: a, ă, â, b, c, d, đ, e, ê, y, i, o, ơ, ô
10. **Thẻ nghề nghiệp:** thuộc một số nghề chính: ca sỹ, bác sỹ, y tá, họa sỹ, học sinh, cô giáo, công nhân, nông dân, thợ mộc, người đưa thư, đầu bếp
11. **Thẻ hoa:** thuộc một số hoa: Cúc, Mai, Đào, Hồng, Mẫu Đơn, Ly
Đang học thêm: Hướng dương, Hoa Făng, Hoa Sen

II. Vận động thô:

M có khả năng vận động thô tốt, tuy nhiên cần phát huy cho MC tăng vận động để nâng cao thể trạng, tăng sự tập trung, tránh nói vô nghĩa, tránh ngồi buồn một mình, ngắm nhìn đồ vật say đắm

Các vận động cần thiết và dưới hình thức như trò chơi, là:

- **Chạy (thi chạy – ai chạy nhanh, ai chậm)**
- **Nhảy qua vật cản**
- **Nhảy dây**
- **Đi thăng bằng**
- **Đi cầu thang**
- **Đi bộ (càng nhiều càng tốt)**
- **Bò, Trườn**
- **Tung bóng, ném bóng**

III. Vận động tinh:

- MC đã biết chỉ bằng ngón tay trỏ, biết chỉ vật thật và tranh, chưa biết dùng ngón tay chỉ khi có nhu cầu một vật gì đó, mà chỉ tự đi tìm.
- Tô màu chưa đúng khuôn hình, cầm bút đúng nhưng chưa thạo
- Xâu hạt, xâu chuỗi khéo, tốt

IV. Giao tiếp xã hội:

- MC chưa biết và chưa thích chơi với người khác, không thích người khác phá vỡ sự yên tĩnh của mình. Vì vậy cần có người khác tác động để MC thoát ra khỏi thế giới của riêng mình
- MC giao tiếp với ai đó chỉ khi MC cần cái gì hoặc làm theo mệnh lệnh, nhưng mắt không nhìn thẳng vào mặt người mà MC chào. Kỹ thuật để làm cho MC giao tiếp vào mắt người khác là:

Cầm một vật mà MC thích đưa gần vào mắt mình, MC sẽ nhìn vào vật đó, và mình nói: MC ơi, nhìn vào mắt mẹ, nhìn vào mắt cô, ...

- MC chưa có ngôn ngữ chủ động, khi có nhu cầu thực sự cũng ko thoát ra lời nói. MC chỉ trả lời câu hỏi về nhận thức của mình, nếu biết thì nói đúng, ko biết thì im lặng. Bây giờ mở rộng cách trả lời cho MC bằng một số mẫu câu hỏi và hướng dẫn MC trả lời như sau:

Liên tục hỏi:

+ Cái gì đây?	Con không biết/ Con quên rồi
+ MC đang làm gì đây?	Ăn cơm/ Uống nước/ Đi đại/ Rửa tay
+ MC đại xong chưa?	Xong rồi
+ MC ăn xong chưa?	Xong rồi
+ MC uống hết nước chưa?	Hết rồi
+ MC nhật bóng hết chưa?	Hết rồi
+ MC gọi Bố thì gọi thế nào?:	Bố ơi, bạn ơi, em ơi, anh ơi, chị ơi, cô ơi, mẹ ơi, bà ơi, ông ơi,...

Đặc điểm của MC là : rất thích học và thích được khen. Mỗi lần MC trả lời xong là nhìn vào mắt người hỏi để thử xem phản ứng của người hỏi để họ khẳng định câu trả lời của MC là đúng hay sai. Vì thế hãy tận dụng điều này để tập cho MC giao tiếp mắt, *khi MC trả lời xong, mình nhìn vào mắt MC, MC nhìn vào mắt mình một vài giây, sau đó mình mới khen là Đúng rồi hoặc Giỏi quá.*

Kỳ II: Nhật Ký Chặng Đường Của MC - Từ tháng 3/2008 đến tháng 9/2008

Phương thức can thiệp:

Từ ngày 1/3/08 – 31/5/08 (2 tháng): Trường mầm non tư thục chất lượng cao

1. Kỹ năng giao tiếp xã hội: Đi nhà trẻ gần cả ngày (8h30am - 4h.00pm) – *đây chính là quyết định sai lầm.*

2. Trị liệu ngôn ngữ và phục hồi chức năng tại nhà:

Cô giáo tâm lý: 7h – 8h pm

Mẹ dạy: 1 giờ (với nội dung gần giống của cô giáo)

3. Các hoạt động khác: mẹ, bố, bác giúp việc giúp MC và hướng dẫn MC sinh hoạt, đưa MC đi chơi, đi bộ, đi thăm các nơi.

Từ ngày 1/6/08 – 15/7/08 (1,5 tháng): chuyển trường tư thục khác, lý do là MC đi ra ngoài hồ chơi 1 tiếng mà cô giáo ở trường cũ không biết, trường gần hồ nên khó tránh nguy hiểm.

1. Kỹ năng giao tiếp xã hội: Đi nhà trẻ buổi sáng (8h-10h30): có cô giáo mầm non đi theo để hỗ trợ hòa nhập (nhưng không hiệu quả do cô giáo không có kỹ năng can thiệp trẻ tự kỷ và nhà trường cũng không hợp tác tốt)

2. Trị liệu ngôn ngữ tại nhà: Cô giáo tâm lý: 7h – 8h pm

Mẹ không dạy MC học nữa vì giai đoạn này MC tỏ ra chán học.

Lý do: MC đã học đủ hết những thứ mới để trả lời câu hỏi *Cái Gì đây? Con gì đây? Màu gì đây? Chữ gì đây? Số mấy đây?*

3. Các hoạt động khác: mẹ, bố, bác giúp việc giúp MC và hướng dẫn MC sinh hoạt, đưa MC đi chơi, đi bộ, đi thăm các nơi.

Từ 15/7/08 – 11/9/08 (gần 2 tháng): MC ở nhà, không đi nhà trẻ, vì MC hét khi không đạt được điều MC muốn, gây ảnh hưởng tới các bạn nên cô giáo không vui khi nhìn thấy MC.

1. Kỹ năng giao tiếp xã hội: Không đi nhà trẻ, mẹ hoàn toàn bỏ việc làm, ở nhà cho MC và em của MC đi chơi ở ngoài nhà, 1 tiếng buổi sáng, 1 tiếng buổi chiều.

2. Trị liệu ngôn ngữ tại nhà: Cô giáo tâm lý: 7h – 8h00 am

Cô giáo tâm lý: 7h – 8h00 pm

Mẹ thực sự đã hiểu biết hơn về tự kỷ, hiểu MC hơn, tự tin để làm giáo án chi tiết theo tuần cho MC. Giai đoạn này MC lại hứng thú học trở lại, nhiều nội dung mới và hấp dẫn MC hơn. Phương pháp dạy cũng thay đổi do cả mẹ và cô giáo cùng tiến bộ.

3. *Các hoạt động khác*: mẹ, bố, bác giúp việc giúp MC và hướng dẫn MC sinh hoạt, đưa MC đi chơi, đi bộ, đi bơi, đi thăm các nơi. Giai đoạn này tăng cường cho MC ra khỏi nhà nhiều hơn trước vì MC ko được đi nhà trẻ.

Mẹ nhận xét và đánh giá chung

MC có sự tiến bộ vượt bậc (so với bản thân MC) trong 2 mốc thời gian:

- 1) Mốc thứ nhất là sau 2 tháng đầu tiên (từ 16/1/2008 đến 15/3/2008): MC từ chỗ chưa hiểu câu hỏi Cái gì đây? Con gì đây? Màu gì đây?, Mặc dù MC hiểu ngôn ngữ hành động, mặc dù MC hiểu công dụng của một số đồ vật nhưng MC chưa biết diễn đạt. Thì sau chặng đầu tiên, lần đầu tiên dạy bằng phương pháp đặc biệt (dạy bằng thẻ tranh) thì MC đã nhận thức rất nhanh tất cả các đồ vật xung quanh, 7 màu sắc, và trả lời chính xác, không nhầm lẫn, không lặp lại câu hỏi.

Những tháng sau đó, nội dung chính là củng cố nội dung trên, dạy MC một số tình huống giao tiếp chào hỏi, một số câu nhu cầu. MC đã nhận thức được hết mặt chữ cái thường và hoa, đánh vần, ghép vần, và mặt số đến 100.

- 2) Mốc thứ hai là tại thời điểm này, 15/9/08 (sau 2 tháng tăng cường cô giáo mới): MC có tiến bộ rõ rệt về ngôn ngữ và tinh thần: MC nói to hơn, phát âm rõ được câu 4-6 từ, MC vui vẻ, hay nhìn vào mắt bố mẹ và cô giáo để yêu cầu thứ MC thích (như là chơi xích đu, đu xà, tập thẻ đục, MC tự đếm khi tập thẻ đục). Ngôn ngữ chủ động được tăng dần, đúng tình huống. Về nhận thức thì MC đã trả lời được tất cả các câu hỏi về sự vật quen thuộc xung quanh (Ai đây? Con/Cái/Quả/Củ/Rau/Hoa/Hình/Chữ/Màu/Số ... gì đây?)

Tồn tại lớn nhất của MC:

- Chưa diễn tả được những điều MC muốn thì MC hét (hét rất to). Bình thường thì MC rất ngoan, hiền, nghe lời, không có biểu hiện tăng động, không có hành vi bất thường thái quá, ... ngoại trừ hành vi hét to (thường MC tự nín nếu cảm thấy tinh thần thoải mái hơn, hoặc bố mẹ cảm roi dọa đánh thì mới nín, không thể giỡn giành MC được nếu chưa đáp ứng nhu cầu lúc ấy của MC).
- MC thích cầm giữ vật nhỏ, 2 vật giống nhau, giơ lên ngắm nhìn hoặc ngửi (*lúc này thì mẹ cháu lo lắng đặc điểm này vì chưa hiểu lý thuyết **Điều hòa cảm giác**, sau này tìm hiểu mẹ cháu mới biết đó là **hành vi tìm cảm giác** nên không cần phải tìm cách triệt tiêu mà chỉ là kéo con ra khỏi thời gian nhàn rồi thì con hạn chế hành vi tìm cảm giác này và trong ngày sẽ giành thời gian phù hợp cho con được thỏa mãn nhu cầu cảm giác của con*: ví dụ con thích nghịch nước, nếu cầm thì con sẽ khó chịu và sẽ liên tục chạy vào phòng tắm nghịch nước hàng chục lần mỗi ngày, bị mắng thì chạy ra sau đó lại chạy vào, tránh tình trạng đó

thì sẽ cho con bơi trong bể bơi 30 phút/ngày đặc biệt vào cái ngày con chạy vào phòng tắm nghịch nước nhiều lần. Hoặc cho con cầm vật nhỏ chơi, ngắm vào thời gian xen kẽ giữa các hoạt động chơi, học, vận động, ...).

- Vận động tinh: cầm bút chưa tốt
- Không thích nghe truyện, không thích nhìn vào tranh của truyện
- Nhận thức: chưa nắm vững đại từ nhân xưng, đại từ sở hữu. Mẹ cho rằng đây là mốc quan trọng để MC bật được khả năng ngôn ngữ nên đang tích cực dạy MC nội dung này.

(Ngày ấy mẹ suy nghĩ thế và hy vọng rằng trong thời gian ngắn con sẽ đạt được sự vững vàng về đại từ nhân xưng, nhưng sau này mẹ hiểu đó chính là khiếm khuyết rất lớn của trẻ TK và mẹ không mong điều đó đến sớm và có thể suốt đời nó không đến một cách tuyệt đối).

MC thích học các thứ sau:

- Vận động thô/ thể dục: các vận động toàn thân như nhảy, tập thể dục,...
- Các nội dung còn lại thì MC không tỏ ra quá thích thú, nhưng có lẽ cũng không chán nên MC mới có thể ngồi lên bàn 45 phút, học rất tập trung. Thời gian vận động trong 1 giờ học là 10-20 phút. Trong 9 tháng qua, 90% số buổi học là MC học tập trung, vui vẻ. Có những giờ học MC chán thì không bỏ ra khỏi bàn, chỉ ngồi theo lệnh của cô, vẫn trả lời nhưng uể oải, nói nhỏ.
- MC có khả năng ghép vần và đánh vần như trẻ bình thường.
- 4 ngày hôm nay, MC có biểu hiện lạ là: tự lẩm bẩm số từ 1 đến 10 bằng tiếng Anh. Chắc chắn là không cô giáo nào và bố mẹ dạy MC, không có băng đĩa nào. ả ếu MC biết nói đúng như vậy chỉ có thể là do MC đọc ở trên các thẻ tranh có chữ tiếng Anh. MC đọc như sau: Số 1 – one,, Số 10 – ten. Hoặc có khi lại đọc: one- số 1, ..., ten – số 10.

ả ếu yêu cầu thì MC không đọc nữa. Sáng nay, cô giáo yêu cầu: MC xâu hạt, xâu cá. MC nói là xâu *fish*. Chiều nay, MC nói một mình: weekend, sau đó nhìn vào mắt mẹ. Và MC nói *three* rất nhiều lần và nhìn vào mắt mẹ, ý hỏi xem đọc đúng chưa (vì chính mẹ cũng không phát âm chuẩn được chữ số *three*).

Sức khỏe:

MC khỏe mạnh, ăn ngủ bình thường.

Có bệnh táo bón

Tháng 8,9/08 bị tiêu chảy nặng phải đi cấp cứu 4 lần do ngộ độc thức ăn (nhưng cùng chế độ với em bé mà em bé 1,5 tuổi của MC lại ko bị - sau này xét nghiệm dị ứng thức ăn mới hồi cứu lại và biết rằng cháu bị dị ứng với chanh leo dẫn đến miệng nôn trôn tháo và đi cấp cứu – món chanh leo cháu mới được biết đến vào giai đoạn này).

Kỳ III: Nhật Ký Chặng Đường Của MC

- Từ tháng 10/2008 đến tháng 1/2009

Phương thức can thiệp:

- MC học theo giáo án từng tuần
- Con đã tiến bộ rất nhanh, đặc biệt sau khi mẹ sử dụng Test PEP R để đánh giá và tìm ra những bài can thiệp phù hợp với mức độ của con – *may mắn là mẹ đã biết đến Test PEP R.*
- Can thiệp cá nhân 2 ca mỗi ngày tại nhà: 2 tiếng buổi chiều và 1 tiếng buổi tối
- Chuyển trường mới: đến trường mầm non bán công từ 8h sáng đến 2h30 chiều – *đây cũng là may mắn vì ngôi trường này cô giáo rất có tâm và quan tâm con thực sự nhưng không đủ và đúng cách bởi lớp quá đông và cô không có kiến thức chuyên biệt. Mặt khác, thời điểm con vào đây chưa phù hợp vì khi ấy con vừa mới thoát bậc 1. Giai đoạn này chỉ nên cho con đến trường hòa nhập 2-3 tiếng buổi sáng, thời gian còn lại ở nhà.*

Những điều con đạt được:

1. **Con có nhiều ngôn ngữ chủ động đúng tình huống:** con muốn cười nựng, con muốn ăn cơm, mẹ đọc truyện con nghe nhé
2. **Ngôn ngữ hiểu:** tốt hơn, hiểu được câu dài hơn 6 từ, hiểu được câu gài hoàn chỉnh
3. **Cảm xúc:** con chủ động vui đùa cùng bố mẹ: mẹ ơi nói đi (con yêu cầu mẹ nói lại theo con), rồi con cười mỗi khi mẹ nói. Con muốn thối rồn (rồi con nhìn vào mắt mẹ để cười). Con thích chơi điện tử, nói : cắm chuột vào, con muốn chơi bé xú, con muốn chơi máy tính. Con biết tự bật tắt và khởi động trò chơi, biết cắt các chương trình mẹ đang làm để mình được chơi (ấn vào nút x)
4. **Biết thứ tự lần lượt:** chờ em rồi đến lượt con khi hai chị em được mẹ cho ăn, hoặc chơi với bố mẹ
5. **Vẽ:** con vẽ tốt hơn, vẽ được con mèo, ấm trà, quả cam, ...
6. **Viết:** Con biết tô theo số và chữ (theo nét gạch)
7. **Tô màu:** con hiểu tô màu vào khuôn
8. **Toán :** con biết lượng chính xác đến 7,8. Biết đếm đến 60 (ít dạy con đếm)
9. **Đọc:** con đánh vần tốt lắm, đọc trơn khá tốt
10. **Giao tiếp mắt:** khá hơn rất nhiều
11. **Sức khỏe:** tháng 8,9 con không được khỏe, bị nôn phải đi viện truyền nước. Ăn kiêng tuyệt đối bột mỳ, sữa từ tháng 10/08. Từ tháng 10 đến nay con khỏe. ả gày 20/12 con bắt đầu sử dụng thuốc theo Biomedical treatment (enzyme, probiotics,...). Con vẫn táo bón 4 ngày đi một lần, nhưng phân mềm hẵn ra, không phải rặn vất vả.
12. Con biết áp dụng chào hỏi đúng câu khi được gợi ý: Con chào ông đi, con nói: Cháu chào ông ạ. Con chào cô đi: MC chào cô ạ, Cháu chào cô ạ, Chị chào em.
13. **Hoạt động ở trường mẫu giáo:** con biết tập thể dục nhưng động tác vụng về, có ý thức tập theo cô và các bạn, biết nề nếp theo các bạn (như thế là mẹ mừng lắm rồi). ả ghe lời cô giáo và vui vẻ đi học. ả hưng trong giờ học đôi khi con vẫn tự do đi lại một tí hoặc là hét khi không hài lòng (ít hơn nhiều so với trước), và con

cũng không làm được các bài tập nhiều như các bạn trong giờ học. ả hưng con đã tiếp thu được một số bài hát mà cô dạy, con còn biết giờ tay khi các bạn cũng giờ tay (cô hỏi Bố mẹ các con làm ghè gì). ả gôn ngữ hiểu của con tăng dần lên.

14. **Động từ:** con đã biết một số và áp dụng được

15. **Giới từ:** đây, này, kia, trên, dưới

Những điều đang dạy mà con chưa làm tốt cần tập trung dạy giai đoạn tới:

1. **Có/ không:** tay nào có tay nào không? Con tìm và nói tay này có. Tay kia có không?
2. **Đồng ý/ không đồng ý:** câu nói có/không: con có muốn ăn kẹo không? Đồng ý phải gật đầu nói có. Không đồng ý phải gật đầu nói không
3. **Giới từ:** phải củng cố tất cả các giới từ
4. **Tính năng công dụng của đồ vật:** dạy trọn vẹn các đặc tính của một vật để con biết khái quát hóa sự vật. ví dụ:
 - . Ô tô đi ở trên đường, máy bay bay ở trên trời,
 - . Quả bưởi thì chua, quả bưởi có vỏ bưởi, múi bưởi, hạt bưởi, tép bưởi.
 - . Chữ A khác chữ Ă ở chỗ nào? Giống và **khác** nhau giữa hai sự vật thân quen?
 - . Quần áo làm bằng vải, bàn ghế làm bằng gỗ
 - . Hôm nay cô mặc áo màu xanh, quần màu nâu
 - . Em búp bê này mặc áo khoác màu đỏ, áo len màu trắng, váy màu xanh.

(Mục này đề ra nhưng đã không thực hiện được bởi vì con chưa hiểu lắm và không hứng thú. Đến tháng 9 bắt đầu quay trở lại mục này)
5. **Liên từ:** dần dần dạy con liên từ **Và, Còn**. Ví dụ:
 - Mẹ đang ăn cơm và bố cũng ăn cơm
 - Em bé đang ngủ còn mẹ làm việc

(Thì: sẽ dạy sau)
6. **Tăng cường đọc truyện, kể chuyện cho con:** phát huy ngôn ngữ, trí tưởng tượng, liên hệ thực tế,...
7. **Tăng cường dạy con vẽ, khuyến khích con vẽ:** phát huy óc sáng tạo
8. **Ngôn ngữ nói:** vẫn chưa trọn câu. Mẹ đang làm gì đây, đôi khi con nói: mẹ đang đánh răng. Có khi con nói: cắt thịt (thiếu chủ ngữ)
9. **Vẫn có ngôn ngữ không đúng tình huống (nói linh tinh, vô nghĩa):** đôi khi là nhớ lại những gì đã học, nói, cười vô cớ. Cô Th giải thích đó là do tư duy chưa liền mạch. Phải chỉnh cho con trong từng tình huống.

Kỳ IV: Nhật Ký Chặng Đường Của MC

- Từ tháng 2/2009 đến tháng 6/2009

Phương thức can thiệp:

- MC học theo giáo án từng tuần
- Con không ngừng tiến bộ từng tuần, từng tháng, dù là từng tí một
- Can thiệp cá nhân 2 tiếng buổi chiều/ngày tại nhà, cắt bỏ ca buổi tối do cô giáo không còn phù hợp với mức phát triển của con.
- Tiếp tục đến trường mầm non bán công từ 8h sáng đến 2h30 chiều

Những điều con đạt được:

1. **Con có nhiều ngôn ngữ chủ động đúng tình huống:** chủ động hơn trước, yêu cầu hoặc gợi ý muốn gì đó
 2. **Ngôn ngữ hiểu:** Hiểu rõ ràng hơn: mẹ nói con bị ướt quần rồi, mình về thay quần rồi lại ra câu cá tiếp. Con về nhà thay quần, xong ra đi dép ra cửa luôn. Mẹ hiểu ý nên cho con đi chơi tiếp.
 3. **Giao tiếp/tương tác:** rất kém, co mình, sợ hãi khi đến môi trường mới, nhưng khi đã quen thì con cũng vui vẻ nhưng ngồi im vì ko biết giao tiếp thế nào, ngoại trừ có trò chơi con biết thì nhảy vào tự chơi (đu quay, cầu trượt, trèo,...)
 4. **Động từ:** biết nhiều động từ hơn và áp dụng được
 5. **Giới từ:** đang học thêm nhiều giới từ và chớm áp dụng
 6. **Chuỗi hành động:** nhận thức khá và có sự liên hệ thực tế
 7. **Giao tiếp mắt:** khá hơn rất nhiều
 8. **Cảm xúc:** con có cảm xúc, thậm chí cảm xúc tốt nhưng ko biết chia sẻ và giao tiếp mà thôi.
 9. **Trái, phải:** tiến bộ rõ
 10. **Ý thức làm đẹp:** tự đánh son và nhận thức rõ là làm đẹp, soi gương, và cười với hình son môi ở trong gương
 11. **Biết thứ tự lần lượt:** chơi luân phiên biết lượt con, lượt bạn, lượt cô, lượt em, ... biết nhường em, đẩy em di xe đạp, nếu em đòi đẩy chị thì chị cũng lên ngồi để em đẩy, thấy em lên ngồi chung là nhường cho em
 12. **Hoạt động ở trường mẫu giáo:** ngoan, hòa nhập được các giờ bằng cách ngồi nghe, xem các bạn và cô, chưa làm theo đúng như các bạn mà con làm theo dụng cụ học mang ở nhà đến. Có đề ý các bạn những thứ mà con thích: múa, hát. Tiến bộ rõ nhất là con dướn cổ ngồi xem các bạn biểu diễn văn nghệ 1 tiếng trong lễ bế giảng, ngồi im cho đến khi kết thúc. ă ngôn ngữ nghe hiểu cũng tiến bộ thì do một phần từ việc đến trường này.
 13. **Tự phục vụ bản thân:** tự ăn, tự đi tè, tự đi ị ko cần yêu cầu người lớn đưa vào, tự quần và ko làm ướt quần (*chú ý dạy con ý tứ, ko cởi quần ngoài toilet*)
 14. **Vẽ:** con vẽ tốt hơn
 15. **Tô màu:** cũng khá hơn tí, nhưng vẫn còn kém
 16. **Viết:** Đã biết viết, ko chỉ là tô nữa, viết chưa đẹp
 17. **Toán :** biết lượng chính xác đến 10
 18. **Đọc:** con đánh vần tốt lắm, đọc trơn cũng tốt, đã hết cuốn lớp 1 tập 1, đang học thêm về nghĩa của chữ qua việc ghép tranh với chữ
 19. **Sức khỏe:** rất khỏe mạnh từ tháng 10 năm 2008 đến tháng 6/09 ko ốm, ko kháng sinh. Táo bón cải thiện đôi chút. Dùng thuốc trị liệu Y sinh thì con mình vẫn khỏe mạnh học, chơi, vận động, đi khắp nơi. Ăn kiêng giúp con giảm la hét, ăn vạ.
- Những điều con chưa làm được: NHIỀU LẮM. Tiếp tục làm như phần trước.

Kỳ V: Nhật Ký Chặng Đường Của MC - Từ tháng 7/2009 đến tháng 9/2009

Phương thức can thiệp:

- MC học theo giáo án từng tuần rất chi tiết và phong phú (7-10 ngày làm giáo án một lần)
- Con đã tiến bộ từ từ, đến tháng 9 có manh nha của sự đột phá
- Can thiệp cá nhân 2 tiếng buổi chiều/ngày tại nhà. Từ tháng 8 tăng cường thêm 1 tiếng buổi tối.
- Vẫn giữ một ghế ở trường mầm non bình thường từ 8h sáng đến 2h30 chiều
- MC nghỉ hè tháng 7, đi học hè tháng 8
- Giai đoạn này con đi chơi rất nhiều nơi trong nội thành và ngoại thành và tỉnh xa.

Những điều con đạt được:

1. **Ngôn ngữ chủ động:** nhiều tình huống hơn và câu nói dài hơn: cô ơi con muốn uống nước, cô ơi con muốn đi tè (trong giờ học). Rủ mẹ: đi cầu trượt nhé, mẹ ơi con muốn chơi cầu trượt, mẹ ơi con muốn uống nước dừa, đi bơi, mẹ ơi con muốn đi bơi, ...
2. **Ngôn ngữ hiểu:** hiểu được câu dài, có liên từ “và” (con lấy cho mẹ 1 quả bóng màu xanh, 1 quả bóng màu đỏ và 1 quả bóng màu cam). Mẹ giải thích hôm nay trời lạnh không bơi, để mai nhé, thế là con cũng im lặng đồng ý, không phản đối mãnh liệt.
3. **Ngôn ngữ giao tiếp:** vẫn còn kém vô cùng – gặp người thân vẫn không chủ động chào hỏi. Chỉ chào khi được nhắc và chào lấy lệ. Chưa biết tương tác đơn giản.
4. **Động từ:** con đã biết khá nhiều động từ và áp dụng được một số động từ thông thường. Con rất nhớ.
5. **Thì của động từ:** áp dụng và trả lời thì “đang” tốt
6. **Giới từ:** đây, này, kia, trên, dưới nhưng con ít áp dụng – phải tăng cường cho con áp dụng thôi.
7. **Tính từ:** biết một số tính từ nhưng ít áp dụng (con chỉ hay nói: trứng vỡ rồi, bát vỡ rồi, răng hỏng rồi – thực tế là răng rụng)
8. **Giao tiếp mắt:** vui tươi hơn khi thực sự thấy vui, bình thường vẫn thờ ơ, nhìn xa vắng
9. **Cảm xúc:** con có nhiều cảm xúc với mẹ hơn, quan tâm đến sự vật xung quanh nhiều hơn. Con thích chơi với mẹ bằng các trò chơi ngôn ngữ (mẹ ơi con yêu mẹ, “phù”, “zich”, hôm qua mẹ đi làm về con nói: MC chào mẹ. Con hay nhìn vào mắt mẹ và cười đùa hơn. Con quanh quẩn bên em và em hỏi là trả lời ngay, bảo việc gì là làm ngay (con gì đây? Lấy cho em cốc nước. Vứt rác vào thùng. Lấy điện thoại cho mẹ...)
10. **Đặt câu hỏi:** con manh nha đặt câu hỏi và nhìn vào mắt mẹ: mẹ ơi có phải con thỏ không? Hoặc chạy ra cầm đồ vật nhìn vào mắt mẹ và nói: Con thỏ? Ý để mẹ khẳng định xem có đúng ko?
11. **Biết thứ tự lần lượt:** biết chờ đợi mà không kêu, hét
12. **Hoạt động ở trường mẫu giáo:** con biết nề nếp và nghe theo cô giáo, giờ nào việc nấy, nhưng con không làm được lâu và làm đầy đủ các bài ở lớp mà chỉ

ngồi đó và nhìn lung tung. Mẹ gửi cho cô những bài viết, vẽ, tô màu và cắt dán ở nhà để con làm vào giờ mà các bạn học. Con hầu như học được ít kiến thức từ trường mà chỉ là đi vào nề nếp thôi. Mẹ tạm cho con ở nhà thử 1 tháng để tăng cường cho con đi chơi và tăng cảm xúc của con, tăng tương tác với vòng 1 là người thân đã.

13. **Tự phục vụ bản thân và làm giúp mẹ việc nhà:** làm thêm được một số việc như phơi khăn mặt, rửa hoa quả, rửa rau, ...
14. **Vẽ:** cũng vẫn tiến bộ nhưng chậm
15. **Tô màu:** tô màu chưa tốt – không thích. ả hưng thích tô tượng mặc dù chẳng tô đúng.
16. **Viết:** đang tiếp tục luyện tô theo nét, bắt đầu tập viết nhưng tiến bộ chậm
17. **Toán :** số lượng trong phạm vi trên – dưới 10 đã khá hơn. Biết đếm nhẩm trong phạm vi 5, đang mạnh nha học thêm bớt.
18. **Đọc:** con đánh vần tốt lắm, đọc trơn khá tốt. ả hưng lại không thích tự đọc truyện. Ra đường thì có tự đọc chữ nhưng là đọc nhảm (có hôm đứng ở hàng kem, về nhà thấy con nói: Kem ốc quế, Kem Thủy, Kem Tạ - tức là Kem Thủy Tạ)
19. **Sức khỏe:** con khỏe mạnh, ho 1 lần trong 2 ngày vào đầu tháng 9/09 nhưng ko cần dùng thuốc kháng sinh là tự khỏi, sức đề kháng của con tốt. Vẫn hơi táo bón, 2-3 ngày mới đi ngoài 1 lần nhưng đi dễ, nhẹ nhàng. Ăn thử bim bim bột mỳ, bánh trứng, con hét và ăn vạ mỗi khi không vừa ý. Bố mẹ lại quyết tâm cho con ăn kiêng. Xét nghiệm dị ứng thức ăn con đã bị dị ứng với nhiều loại thức ăn hơn trước (Bs giải thích do miễn dịch đường ruột tốt lên sau điều trị). Xét nghiệm nước tiểu kết quả khá tốt. Xét nghiệm tóc cũng cho thấy thai độc tốt nhưng cũng chứng tỏ con đang bị nhiễm độc hàng ngày do môi trường, nguồn nước, chất thải xăng xe... ả hưng con đang tiến bộ nên Bs nói sự nhiễm độc này đã không ảnh hưởng lớn đến con.
20. **Điểm tiến bộ vô cùng vào ngày 3/9/09:** con biết nói: **Đau Răng** khi mẹ đi vào phòng gặp con. Rồi con ngồi dậy, mẹ hỏi con đau răng ở đâu? Con dùng ngón tay chỉ đúng vào cái răng bị đau. Từ đó mẹ dạy con đau bụng, đau đầu, đau đít. ả gày hôm sau, con lộn mèo và tự lẩm bẩm: **Đau Đầu**. Hôm qua con biết nói: trả chị đây (khi em bé lấy bánh của con). Khi con được mẹ đáp ứng nhu cầu cảm giác, con đã vui hơn rất nhiều, tương tác hai tuần nay đã thay đổi hơn trước (nhu cầu về cảm giác xin đọc cuốn Sensory Integration).

Những Nội Dung Cần Tập Trung Can Thiệp Tiếp Theo **(Tháng 9-12/09)**

NHÂN ĐỊNH:

Khiếm khuyết cơ bản của MC chính là **Hiểu ngôn ngữ** và **Diễn đạt ngôn ngữ** - Tuy nhiên, ngôn ngữ thì còn dạy được, với MC thì **Tương Tác/Giao tiếp** lại còn khó khăn gấp bội. Cụ thể là qua 1,5 năm can thiệp (từ 4,5 tuổi đến 6 tuổi), ngôn ngữ và nhận thức của con đã thay đổi lớn so với chính con, nhưng tương tác dường như chỉ nhúc nhích.

Mẹ vẫn quan niệm:

Ngôn ngữ là cái vỏ của nhận thức

Thông qua dạy ngôn ngữ để phát triển nhận thức

Thông qua dạy nhận thức để phát triển ngôn ngữ

Giai đoạn này con đang có mầm mống của sự tiến bộ để “vượt bậc 2”. Cả gia đình cùng cô giáo đang hào hứng tiến lên.

Mục tiêu giai đoạn này:

- **TIẾP TỤC PHÁT TRIỂN NHẬN THỨC, TƯ DUY, THÚC ĐẨY NGÔN NGỮ CƠ BẢN CHO MC**
- **VỀ TƯƠNG TÁC: TẬP TRUNG TƯƠNG TÁC VÒNG 1 (VỚI NGƯỜI THÂN), HẾT VÒNG 1 MỚI CHO RA VÒNG 2 (BẠN BÈ)** – đây là một quyết định mới của mẹ.

Phương thức can thiệp:

- Tạm ngừng tháng 9 không đến trường, nếu thấy phát triển tốt sẽ cho nghỉ ở nhà thêm một thời gian. Lý do vì con đến trường vẫn hơi lãng phí thời gian của con, do cô giáo tốt nhưng không có kỹ năng chuyên biệt và lớp đông nên không giúp con thiết thực và sát sao.
- 2 tiếng cá nhân/chiều; 1 tiếng cá nhân/tối.
- Buổi sáng mẹ đưa đi chơi khu vui chơi giải trí để học nhận thức qua trò chơi và rèn luyện thân thể qua vận động + chơi tự do ở nhà + hoặc bơi trong bể bơi ở nhà tuần 2 lần.
- Buổi tối đi dạo hoặc đi chơi nhà họ hàng (giai đoạn này tập trung vòng 1 mà)
- Tăng cường đi chơi các nơi xa, gần và đến nhiều nơi khác nhau (công sở, ngân hàng, bưu điện, chợ, quán xá,...)
- Tăng cường các bài tập điều hòa cảm giác và đáp ứng nhu cầu tìm cảm giác để con thư giãn và việc tập trung học tốt hơn.

NỘI DUNG CHÍNH:

I. NGÔN NGỮ - NHẬN THỨC		
1.	Có/ không	Khá hơn trước nhưng vẫn chưa rõ ràng . Tiếp tục tăng cường dạy có/không trong các tình huống học và sinh hoạt. ả ầu vượt qua mục này thì mọi thứ khác của con đều lên một bậc.
2.	Đồng ý/ không đồng ý	Câu nói có/không: con có muốn ăn kẹo không? Đồng ý phải gật đầu nói có. Không đồng ý phải lắc đầu nói không. Bố mẹ cũng phải chú ý lắc đầu và gật đầu đúng tình huống khi giao tiếp với con.
3.	Động từ	- MC đã biết rất nhiều động từ, giai đoạn này rà soát lại các động từ mà MC chưa áp dụng nhiều để giúp MC áp dụng, thông qua đó tăng vốn từ và ngôn ngữ diễn đạt cho MC. - ả hững động từ mà MC đã áp dụng nhiều thì mở rộng câu dài hơn.
4.	Danh từ	Cũng như trên, danh từ MC biết nhiều rồi. Giai đoạn này áp dụng nhuần nhuyễn động từ phối hợp với danh từ, tính từ để tạo câu nói dài.
5.	Tính từ	Củng cố tính từ cũ, dạy thêm tính từ mới từ thực tế.
6.	Giới từ: trước, sau, trong, ngoài, trên, dưới, bên cạnh.	MC đã học được một số giới từ nhưng chưa áp dụng tốt. Khi học các giới từ thì bên cạnh việc xác định đúng giới từ, cho MC học cách diễn đạt đúng tình huống: Mẹ nằm giữa MC và em, đầu ở trên, chân ở dưới, bụng đằng trước, lưng đằng sau,
7.	Liên từ: và, còn, xong, thì	MC đã mạnh nha biết liên từ Và . ả ền áp dụng thực tế nhiều sẽ nói được câu của con dài hơn (MC là con của bố và mẹ. Con rửa tay xong thì lau tay)
8.	Thì của động từ: đang, vừa, sẽ:	MC đã biết rất nhiều qua tranh, nên áp dụng thực tế nhiều. Cái này là sự kết hợp giữa việc dạy động từ thì dạy thì của nó luôn.
9.	Học tranh trình tự: bắt đầu, tiếp theo, kết thúc, cuối cùng, tiếp tục	Con đã hiểu chuỗi trình tự sự việc, nhưng con chưa diễn đạt được các từ bắt đầu, tiếp tục , ... giai đoạn này cũng chỉ nên dừng lại ở mức là con hiểu các từ này và diễn đạt được các hoạt động, sắp xếp tranh theo đúng trình tự. VD: cô nói “hoạt động bơi thì bắt đầu bạn làm gì? – bạn bơm bể bơi. Tiếp theo bạn làm gì?
10.	Trả lời câu hỏi tại sao ở mức đơn giản	Em bé đang làm gì?- con đã biết nói: em bé đang khóc Vì sao/tại sao em bé khóc? – cô/mẹ móm lời: vì em bé muốn mẹ bế, muốn uống sữa, đói bụng,...
11.	Học từ khái quát	Con có thể nói được các từ phương tiện giao thông, thú rừng, hoa, quả ... biết được con gì, vật gì thuộc vào nhóm nào – học phân loại nhóm luôn
12.	Tính năng công dụng của đồ vật: dạy trọn vẹn các đặc tính của một vật để con biết khái quát hóa sự vật.	<i>Ví dụ:</i> . Ô tô đi ở trên đường, máy bay bay ở trên trời, . Quả bưởi thì chua, quả bưởi có vỏ bưởi, múi bưởi, hạt bưởi, tép bưởi. . Chữ A khác chữ Ầ ở chỗ nào? Giống và khác nhau giữa hai sự vật thân quen? . Quần áo làm bằng vải, bàn ghế làm bằng gỗ

		<p>. Hôm nay cô mặc áo màu xanh, quần màu nâu</p> <p>. Em búp bê này mặc áo khoác màu đỏ, áo len màu trắng, váy màu xanh.</p> <p>. Mô tả cái đồng hồ: hình tròn, màu, để xem giờ, trong đồng hồ có số, có kim</p> <p>. Cái xe đạp có 2 bánh, hình tròn, có tay lái, yên xe, để đi chơi, đi học. MC ngồi ở yên sau, mẹ ngồi ở yên trước</p> <p>. Bức tranh này hình chữ nhật, màu, treo trên tường</p> <p>. Mẹ tóc dài, đen, mẹ béo</p> <p>. Bố tóc ngắn, mặc áo màu ...</p>
13.	Tăng cường đọc truyện, kể chuyện cho con	<p>Để phát huy ngôn ngữ, trí tưởng tượng, liên hệ thực tế,... MC vẫn chưa thực sự hứng thú nghe truyện.</p> <p>Kết hợp truyện tranh ngắn với truyện tự tạo từ các tấm ảnh chụp hoạt động sinh hoạt hàng ngày của con, hoặc hoạt động con đi dã ngoại, ... (ví dụ: Buổi sáng MC đi học, Buổi trưa MC ăn cơm trưa ở trường, Buổi chiều MC về nhà học bài với cô Hả. Sau đó MC đi chơi với bố mẹ. - ảnh đi kèm).</p> <p>MC rất hay lảm bảm: chú mèo nhút nhát. Mẹ sẽ tìm mua lại cuốn truyện này vì con học trước đây và xé nát rồi.</p>
14.	Tăng cường dạy con vẽ, khuyến khích con vẽ, tô màu	Để phát huy óc sáng tạo. MC vẫn chưa tô màu tốt.
15.	Luyện âm	Không là vấn đề lớn của MC, nhưng vẫn nên luyện cho MC nói to, rõ, tránh nói lí nhí và hát không rõ lời.
16.	Luyện đọc	Con đang vừa đánh vần vừa đọc trơn. Tiến tới sẽ xóa đánh vần mà cho con đánh vần nhẩm và đọc trơn luôn.
17.	Luyện viết, tập tô	Con đã viết số đếm từ 1 đến 40. Chữ viết còn kém hơn số. Cứ luyện từ từ, không vội. Song song vẫn cho con tập tô nét in sẵn (tăng cường hình ảnh sinh động hơn là chỉ có chữ và số).
18.	Toán	Củng cố số lượng trong phạm vi 10 thật vững vàng, tiến tới phát triển tư duy bằng các bài tập trong chương trình mầm non 5 tuổi.
19.	Vẫn có ngôn ngữ không đúng tình huống (nói linh tinh, vô nghĩa)	Đôi khi là nhớ lại những gì đã học, nói, cười vô cớ. Thoát con ra khỏi tình huống khi con nói vô nghĩa.
II. KỸ NĂNG		
1.	Phục vụ bản thân	Chia nhỏ mỗi bài trong giáo án tuần
2.	Chơi các trò chơi	Chia nhỏ mỗi bài trong giáo án tuần
3.	Tương tác	Xen kẽ trong các bài học và sinh hoạt hàng ngày với người thân
III. VẬN ĐỘNG		
1.	Tập trung các bài tập tự cảm thụ bản thân	Xem trong cuốn Sensory Integration để chia nhỏ từng bài tập theo tuần – các cô giáo và bố mẹ cùng làm với con.

2.	Các bài vận động ở khu vui chơi giải trí (trượt, trèo, chui ống, lộn mèo, nhặt bóng, ném bóng...)	Vừa rèn luyện vừa vui chơi và là phần thưởng mỗi ngày hoặc 2 ngày một lần. Bố và mẹ luân phiên đưa con đi.
3.	Đi bộ kèm đánh mạnh tay đúng chân nọ tay kia	Mẹ và con đi chơi, uống nước dừa, đi siêu thị, quán sá...
4.	Chạy chậm 10-20-30 mét	Bố thực hiện cùng con
5.	Đi xe đạp 2 bánh	Bố thực hiện cùng con

Để kéo bố vào cuộc, thì phải tiếp thêm sức mạnh cho bố bằng những câu như là Con sắp đột phá rồi, cố lên, cả nhà cùng cố lên !!!

Ví dụ: Động từ

Những động từ triển khai hơi khó	Mẫu câu (Yêu cầu con làm: ngôn ngữ hiểu Yêu cầu con nói: ngôn ngữ diễn đạt Yêu cầu con trả lời câu hỏi)	Những động từ triển khai dễ	Yêu cầu con sử dụng hàng ngày
1. Lau cửa kính 2. Trèo thang 3. Khóc, lau nước mắt 4. Đào đất 5. Vật nhau 6. Tặng quà 7. Bế con thô 8. Nhảy lò cò 9. Múa 10. Bấm chuông 11. Liếm kem 12. Kéo dây 13. Đẩy xích đu 14. Chạy 15. Nhảy dây 16. Đi bộ 17. Rửa nôi 18. Tưới cây 19. Là quần áo 20. Trượt tuyết 21. Bán hàng 22. Thay bóng đèn 23. Ngủ hoa 24. Thả điều 25. Chơi đàn	<ul style="list-style-type: none"> - Con lau bàn cho mẹ. Con đang lau bàn. - Con trèo lên giường. Con đã trèo lên giường xong rồi. - Con lau nước mắt cho mẹ/ cho em. Lau miệng. - Đào cát - Hai bố con mình vật nhau nào. - Con bế em gấu đi. - Con múa giống em nào. - Con ra bấm chuông đi. - Con nhìn mẹ liếm kem này. - Kéo dây để con búp bê kêu nào. - Hai bố con mình chạy thi nào. - Cả nhà mình đi bộ nhé. - Bà đang rửa nôi. - Con tưới cây cùng mẹ nào. - Bố đang là quần áo. Bàn là nóng, nguy hiểm, cầm sờ. - Trượt cầu trượt nào. Thích lắm. - Con chỉ cho mẹ người bán hàng đi. - Bố thay bóng đèn vì bóng đèn cũ bị hỏng. - Con ngủ bông hoa/ ... Con thấy thế nào ? - Các bạn đang thả điều. - Cô Y đang chơi đàn đây. - Sinh nhật thì con sẽ được thổi nến. - Quét rác cho nhà sạch nào. 	61. Rửa mặt 62. Chải đầu 63. Ném bóng 64. Bắt bóng 65. Bò 66. Vỗ tay 67. Bê 68. Cắt 69. Đạp xe đạp 70. Bơi 71. Rửa tay 72. Khóc 73. Ăn 74. Uống 75. Ngủ 76. Đọc sách 77. Viết 78. Hắt xì hơi, lau mũi 79. Đánh răng 80. Xúc miệng 81. Nhổ ra 82. Hút vào	<ul style="list-style-type: none"> - Buổi sáng ngủ dậy con phải rửa mặt, rồi chải đầu. - Con ném bóng, bắt bóng cùng bố mẹ và em. Con miêu tả từng động tác mà em hoặc bố mẹ làm. - Mỗi động tác sinh hoạt của cả nhà đều cho MC xem và yêu cầu MC trả lời hoặc miêu tả.

26. Thổi nến	- Máy giặt để giặt quần áo.		
27. Quét rác	- Bà đang lau nhà. Con lau nhà giúp mẹ nào.		
28. Giặt quần áo	- Bố đi sửa xe vì xe bị hỏng.		
29. Lau nhà	- Con đẩy xe cho em nào		
30. Sửa xe	- Mẹ gọi đầu cho ai? Cho con. Con có thích ko?		
31. Đẩy xe	- Cửa gỗ như thế nào nhi? Mẹ và con cùng cửa xem nào?		
32. Gọi đầu	- Cắt cỏ, cắt cỏ, giả vờ cắt cỏ xem nào.		
33. Cửa gỗ	- Mẹ làm việc máy tính. Bố cũng làm việc máy tính. Con thích chơi máy tính.		
34. Cắt cỏ	- Mẹ đi chợ mua sắm đồ ăn		
35. Làm/ chơi máy tính	- Hét to và nói thầm thử xem nào		
36. Mua sắm	- Mình cùng tiết kiệm tiền, cho tiền vào lợn nhé.		
37. Hét to	- Con và bố cùng lợn mè nào. Con có đau đầu không?		
38. Tiết kiệm tiền	- Con cùng bà đi đổ rác nào. Con giúp bà xách cái thùng rác.		
39. Nhào lộn	- Con vứt giấy vào thùng rác giúp mẹ đi.		
40. Đổ rác	- Lấy cho mẹ cái sấy tóc, mẹ muốn sấy tóc cho khô.		
41. Vứt rác	- Báo cũ rồi, vứt báo cũ đi thôi.		
42. Sấy tóc	- Mẹ đang làm gì? Đang chụp ảnh cho con.		
43. Vứt báo cũ	- Mẹ ôm con, con ôm mẹ nào.		
44. Chụp ảnh	- Con xếp đĩa bát vào chạn giúp mẹ nào.		
45. Ôm	- Con giúp mẹ đánh trứng nhé.		
46. Xếp đĩa	- Con tập thể dục cùng cô giáo đi.		
47. Nấu ăn, đánh trứng	- Con và mẹ cùng xây tháp cát nào.		
48. Tập thể dục	- Con có nhìn thấy bác ấy đang làm gì ko? Bác ấy đang rửa xe ô tô đấy. Con xem em rửa xe đạp này, xong rồi em lau xe đấy. Em đang làm gì?		
49. Xây tháp cát	- Cô giáo đang dạy học.		
50. Rửa xe ô tô	- Mẹ đang nói chuyện điện thoại. Mẹ nói chuyện với ai?		
51. Dạy học	- Con xem ảnh con đu trên cành cây này.		
52. Nói chuyện qua điện thoại	- Xem bố đánh giày này.		
53. Đu cành cây	- Con có thích cắm hoa không? Mẹ mua hoa cho con cắm nhé. Mẹ và con cùng cắm hoa.		
54. Đánh giày	- Con và mẹ cùng sơn hàng rào nhé (đồ chơi)		
55. Cắm hoa	- Bố và con cùng đá bóng nào.		
56. Sơn cửa	- Con muốn đu xích đu không? Con có thích đu xích đu không? Con xin mẹ thế nào: Mẹ ơi cho con đi đu xích đu nhé.		
57. Trượt ván			
58. Đá bóng			
59. Cạo râu			
60. Đu xích đu			